

OKRESNÁ PROKURATÚRA SPIŠSKÁ NOVÁ VES
Elektrárenská 1, 052 01 Spišská Nová Ves 1

Číslo: 2 Pv 80/23/8810-35
EEČ: 2-68-581-2024

Spišská Nová Ves 20.03.2024

U Z N E S E N I E

Trestná vec: obv. **XXXXX**

Trestný čin: prečin: ublíženie na zdraví podľa § 157 odsek 1, odsek 2 písmeno a, písmeno b Trestného zákona

Rozhodol: prokurátorka Okresnej prokuratúry Spišská Nová Ves

Podľa § 215 odsek 1 písmeno b Trestného poriadku **zastavujem** trestné stíhanie obvinenej:

XXXXX

dátum narodenia: XXXXX

miesto narodenia: XXXXX

rodné priezvisko: XXXXX

trvalé bydlisko: XXXXX

adresa na doručovanie písomností: XXXXX

povolanie: nezamestnaná

väzba: nie

ktorá je trestne stíhaná pre trestný čin:

- prečin: ublíženie na zdraví podľa § 157 odsek 1, odsek 2 písmeno a, písmeno b Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h Tr. zákona a § 139 ods. 1 písm. a, písm. c, písm. d Trestného zákona

štádium: dokonaný trestný čin

forma trestnej súčinnosti: jeden páchatel' vo veci

účastníctvo: bez účastníctva

na tom skutkovom základe, že:

ako matka od XXXXX do 15.02.2023 v rómskej osade v obci XXXXX a na iných presne nezistených miestach, nezabezpečila sústavnú a dôslednú starostlivosť o výchovu a zdravie maloletého dieťaťa XXXXX, nar. XXXXX, v dôsledku čoho bolo maloleté dieťa dňa 15.02.2023 v čase o 17:14 hod. hospitalizované v nemocnici v XXXXX podvyživené, dehydrované a silno podchladené s diagnózou akútna respiračná insuficiencia, čo viedlo k hypoxicko - ischemického imzultu celého organizmu maloletej, pričom došlo k priamemu ohrozenia života maloletej a matka maloletej takto konala v rozpore s ustanovením § 28 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine, kde súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä sústavná a dôsledná

starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa v rozpore s ustanovením § 62 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine, kde plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť,

lebo je dostatočne odôvodnený záver, že tento skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

Odôvodnenie:

Uznesením vyšetrovateľa PZ Okresného riaditeľstva PZ Spišská Nová Ves, odboru kriminálnej polície sp. zn. ORP-99/1-VYS-SN-2023 zo dňa 14.3.2023 bolo začaté trestné stíhanie pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a), b) Trestného zákona a následne uznesením pod rovnakou sp. zn. zo dňa 28.9.2023 bolo podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku vznesené obvinenie XXXXX pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a), b) Tr. zákona v podstate na tom skutkovom základe, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

V rámci prípravného konania bolo vykonané rozsiahle dokazovanie v záujme náležitého zistenia skutkového stavu, tak ako to predpokladá § 2 ods. 10 Trestného poriadku, pričom bol zistený nasledovný skutkový stav.

Trestné stíhanie bolo začaté na podklade trestného oznámenia XXXXX, lekárky detského oddelenia Nemocnice s poliklinikou v XXXXX Menovaná oznámila, že dňa 15.2.2023 bolo RZP privezené dieťa XXXXX, nar. XXXXX (ďalej len "mal. XXXXX"), ktorého vyšetrením zistila, že je v kritickom stave. Dieťa bolo podvyživené, dehydrované a silno podchladené, s tým, že telesnú teplotu sa im nepodarilo odmerať. Podľa jej odborného názoru, k zlému zdravotnému stavu dieťaťa došlo v dôsledku zanedbania starostlivosti rodičov. Oznamované skutočnosti vyplynuli aj z predloženej lekárskej správy, z ktorej vyplýva diagnóza akútna respiračná insuficiencia. Zo správy zároveň vyplýva, že ide o predčasne narodené dieťa v 7. mesiaci tehotenstva (37 týždeň).

Obvinená XXXXX vypovedala, že porodila asi mesiac predčasne. Z tohto dôvodu bolo dieťa istý čas v nemocnici. Keď ho prepúšťali, vysvetlili jej ako sa má o dieťa starať, že mu má dávať Bebu sušené mlieko. S dieťaťom žila v jednoizbovom murovanom dome spolu s druhom a jeho matkou. Počas toho ako bolo dieťa u nich mali teplo aj elektrinu. Dieťa spalo pri nej na posteli. Dieťaťu dávala trikrát do dňa jesť umelé mlieko. Stále nemala peniaze na umelé mlieko, keď mala peniaze, tak ho kúpila, inak dieťaťu dávala aj kravské mlieko. Peniaze si zarobila tým, že chodila po kontajneroch v Košiciach. Vtedy bolo dieťa s jej matkou (pozn. vyšetrovateľ PZ zistil, že matka obvinenej zomrela v roku 2021). Doklady pre dieťa nemá vybavené, otec nie je v rodnom liste zapísaný. Keď bolo dieťa prechladnuté, celý deň nechcelo nič jesť, išla k lekárke. Potom jej dieťa zobrali.

Vypočutý bol aj XXXXX, druh obvinenej, ktorého označila ako otca dieťaťa, aj keď nie je zapísaný v rodnom liste. Menovaný vypovedal, že on nevie, či je otcom mal. XXXXX, nakoľko jeho družka mala vtedy viacerých chlapov. Nemá peniaze, aby to ďalej zisťoval a riešil.

Svedkyňa XXXXX (matka druha obvinenej), ktorá s obvinenou žila v jednom dome uviedla, že nevie kto je otcom dieťaťa, jej syn XXXXX ako otec zapísaný nie je. Obvinená nemala peniaze na Beba mlieko. Ona sa o obvinenú nestarala ako sa stará o dieťa a čo mu dáva jesť. Nestarala sa ani o to, či v čase, keď mala obvinená dieťa doma, požívala alkohol. Ona kúpila drevo, takže v dome bolo teplo. V čase, keď bolo dieťa podchladené, drevo už nemali, lebo nemali peniaze a do lesa sa boja ísť, lebo tam chodia policajti. Oblečenie pre dieťa nevidela, iba takú perinu, dečku a súpravu, v ktorej išla k lekárke.

Ako svedok bol vypočutý aj XXXXX (brat druha obvinenej), ktorý mal bývať s poškodenou mal. XXXXX XXXXX a obvinenou. Svedok vypovedal, že obvinená sa nevedela o dieťa starať, nevedela ho prebaľiť, ani obliecť. Dieťaťu dávala normálne mlieko a do toho dávala vodu. Toto mu dávala trikrát do dňa a stávalo sa, že mu nedala jesť, lebo bola opitá. Keď chodila po kontajneroch, dieťa nechali jemu. Ona spala na zemi, tak on to dieťa zobral, aby nespalo na zemi, ale pri ňom na posteli. Dieťa nemalo ani postieľku, ani kočiar.

Poškodenej mal. XXXXX, bol uznesením Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 3Tp 7/2023 ustanovený opatrovník z radov advokátov XXXXX.

Ustanovený opatrovník poškodenej po zákonom poučení okrem iného podľa § 211 Tr. poriadku uviedol, že súhlasí s trestným stíhaním podozrivej. Tento právny úkon - súhlas opatrovníka v mene poškodenej mal. XXXXX bol schválený rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 10P 4/2023 zo dňa 8.8.2023, právoplatným dňa 5.9.2023.

Z vykonanej obhliadky miesta činu vyplýva, že príbytok, ktorý mal. XXXXX obývala, pozostáva z jednej izby o rozmeroch 4 m x 4 m, ktorá je zatvorená vchodovými dverami bez kľučky, ktorých zaistovacím mechanizmom je špagát. Izba je vybavená najzákladnejším nábytkom, jednou posteľou a jedným rozkladacím gaučom. Hygienický štandard je veľmi nízky.

Z rodného listu mal. XXXXX, nar. XXXXX vyplýva, že matkou dieťaťa je XXXXX, nar. XXXXX. Otec nie je uvedený.

Zo správy Úradu práce sociálnych vecí a rodiny XXXXX, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (ďalej len "ÚPSVaR") zo dňa 9.3.2024 vyplýva, že mal. XXXXX je jediným dieťaťom obvinenej XXXXX. Počas sociálneho zisťovania bol v domácnosti neporiadok, chlad. Nemali zabezpečené ani základné potreby pre mal. XXXXX ako umelé mlieko, plienky, kočiar, oblečenie. Zo správy ďalej vyplýva, že matka je jednoduchá, má ľahkovážny prístup k životu, chýbajú jej rodičovské zručnosti. Terénni sociálni pracovníci Obce XXXXX im uviedli, že v domácnosti dochádza často k hádkam a nezhodám, pričom prítomný je alkohol aj omamné látky. Hygiena je na nízkej úrovni. V čase šetrenia matka maloletej nevybavila rodný list a nemôže si vybaviť ani príspevky na maloletú, nakoľko nemá občiansky preukaz. Zo záverov správy vyplýva, že **matka nedokáže dieťaťu zabezpečiť riadnu starostlivosť** a tiež nemá vytvorené vhodné podmienky na výchovu dieťaťa.

Súčasťou spisového materiálu je aj uznesenie Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 6P 52/2023 zo dňa 10.3.2023, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 21.4.2023, ktorým bolo nariadené neodkladné opatrenie. Toto spočívalo v povinnosti Nemocnice XXXXX XXXXX s. r. o. odovzdať mal. XXXXX do dočasnej starostlivosti Centra pre deti a rodiny XXXXX ktoré sa bude realizovať po dobu najdlhšie šesť mesiacov.

Uznesením Okresného súdu Spišská nová Ves sp. zn. 6P 52/2023 zo dňa 8.8.2023, právoplatným dňa 5.9.2023 bolo nariadené u mal. XXXXX výchovné opatrenie - pobyt v zariadení Centrum pre deti a rodiny XXXXX.

Z ďalšej správy ÚPSVaR vyplýva, že dieťa je umiestnené v profesionálnej náhradnej rodine, kde vďaka starostlivosti napreduje vo všetkých oblastiach. Rodičia sa o maloletú nezaujímajú. Matka s úradom dlhodobo nespolupracuje. Potuluje sa po osade a prespáva stále na iných miestach.

Za účelom objektivizácie zdravotného stavu mal. XXXXX bol podaný pribranou znalkyňou z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie pediatria XXXXX rozsiahly znalecký posudok, ku ktorému bola následne aj vypočutá. Znalkyňa skonštatovala, že zo strany rodičov **došlo k zanedbaniu starostlivosti o maloletú**. Rodičia neadekvátne zaobchádzali s maloletou, nenapĺňali jej základné biologické potreby. Neposkytovali jej primeranú výživu, podávali jej kvalitatívne nesprávnu a veku neprimeranú stravu - neupravené kravské mlieko, čo viedlo k ťažkej podvýžive a chudokrvnosti. Rodičia malotej neposkytli dostatočné oblečenie a prístrešie v zimnom období, čo viedlo k podchladeniu stredného stupňa (s poklesom teploty jadra pod 33 stupňov). Nechránili ju pred osobami s infekciou dýchacích ciest, čo viedlo k akútnym zápalom priedušiek s predĺženým a sťaženým výdychom, čo viedlo k dychovej nedostatočnosti a výrazne zníženej saturácii krvi kyslíkom. To v kombinácii s podchladením s vazokonstrikciou, viedlo k hypoxicko-ischemickému infarktu celého organizmu. Ide o situáciu v organizme osoby, keď je nedostatočný prívod kyslíka a živín do tkanív centrálnej nervovej sústavy. Následky sú celoživotné, avšak sú čiastočne zvrátené rehabilitáciou a komplexnou neurologickou liečbou. V danom prípade **došlo k poškodeniu mozgu**, o čom svedčí prítomnosť typických neurologických príznakov - škuľavosť, zvýšené a v určitom čase znížené svalové napätie, zaostávanie psychomotorického vývinu, dráždivosť, plačlivosť. Potvrďuje to aj posledné neurologické vyšetrenie. **Došlo k priamemu ohrozeniu života** vzhľadom na to, že dňa 15.2.2023 bola zistená výrazne znížená saturácia krvi, pri podchladení stredného stupňa a pri dychovej nedostatočnosti - v organizme bol nedostatok kyslíka. Dieťa v dôsledku zanedbanej starostlivosti **pocíťovalo mučivé útrapy**, nakoľko dieťa bolo podchladené, určite malo bolesti bruška od hladu. Objektívna doba liečenia a obmedzenia obvyklého spôsobu života bola od 15.2.2023 do 14.3.2023 - kedy bola maloletá liečená počas hospitalizácii.

Obvinenej bol na podklade príkazu Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 1Tp 103/203 vyšetrený duševný stav a to pribránym znalcom z odvetvia psychiatrie XXXXX. Zo záverov jeho posudku vyplýva, že obvinená **trpí duševnou poruchou** - mentálnou retardáciou ľahkého stupňa, v pásme ľahkej až strednej debility. Ide o vážny intelektový deficit (úroveň intelektového rozvoja neprekračuje 10-12 rokov veku), v dôsledku ktorého je obvinená negramotná a bez pomoci nedokáže zabezpečiť finančné hospodárenie rodiny. Znalec hodnotil **schopnosti obvinenej**

rozpoznať protiprávnosť svojho konania a ovládať svoje konanie ako podstatne znížené, pričom v rámci následného výsluchu ich hodnotil **blízko vymiznutia**. Zmyslu trestného konania je schopná porozumieť v obmedzenej miere - na úrovni svojej mentálnej vyspelosti (cca 10-12 rokov veku). Obvinená si iba vo všeobecnosti uvedomuje, že má povinnosť sa o svoje dieťa postarať, avšak nedokáže rozpoznať potreby svojho dieťaťa, ktoré bolo naviac náročnejšie na starostlivosť (predčasne narodené dieťa s nízkou pôrodnou hmotnosťou). Nie je dostatočne inteligentná, aby rozpoznala závažnosť stavu svojho dieťaťa. **Nebola spôsobilá postarať sa o dieťa a ako ľahko mentálne retardovaná to nemohla vedieť**.

Znaleckým skúmaním XXXXX - znalkyne z odboru psychológie bolo zistené, že intelektové schopnosti obvinenej sa pohybujú v pásme miernej duševnej zaostalosti, ťažký stupeň - neverbálna zložka, ľahký stupeň - praktická zložka. Pamäťové schopnosti sú v pásme patológie vo všetkých faktoroch - orientácie, pozornosti, učenia. Ide o simplexnú osobnosť so zníženým zmyslom pre objektívnu realitu. Podľa záverov znalkyne, je obvinená schopná postarať sa o seba - zameraná je na svoje potreby a záujmy, pričom potreby dieťaťa sú pre ňu sekundárne. **Obvinená nie je schopná zabezpečovať riadnu starostlivosť o jej mal. dieťa a je možné u nej konštatovať podstatnú neschopnosť matky starať sa o svoje maloleté dieťa**. Obvinená pravdepodobne nemala ani základne vedomosti ako sa o dieťa starať, avšak aj keby ich mala, nedokázala by ich využiť v prospech svojho dieťaťa. Obvinená zároveň nebola dostatočne spôsobilá posúdiť zdravotný stav svojho dieťaťa, ako ohrozujúci jej zdravie a život.

Z odpisu registra trestov vyplýva, že obvinená doposiaľ nebola súdne trestaná. V evidencii priestupkov má deväť záznamov o spáchaní priestupku porušením VZN mesta Košice (napr. konzumácia alkoholu, znečisťovanie verejného priestranstva) a jeden záznam o spáchaní priestupku proti majetku.

Po takto vykonanom dokazovaní vyšetrovateľ PZ predložil prokurátorovi spisový materiál s návrhom na zastavenie trestného stíhania podľa § 215 ods. 1 písm. e) Tr. zákona, z dôvodu, že obvinená nebola v čase činu pre nepríčetnosť trestne zodpovedná.

Po preskúmaní uvedeného návrhu, ako aj na vec sa vzťahujúceho spisového materiálu som dospela k záveru, že trestné stíhanie vedené proti obvinenej je potrebné zastaviť, avšak nie z dôvodu navrhnutého vyšetrovateľom PZ (pre nepríčetnosť obvinenej), ale z dôvodu uvedeného v ustanovení § 215 ods. 1 písm. b) Trestného zákona, teda preto, lebo je **dostatočne odôvodnený záver, že tento skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci** (znenie účinné od 15.3.2024).

Ustanovenie § 23 Trestného zákona stanovuje zákonné podmienky, za ktorých voči **osobe, ktorá naplnila ostatné znaky skutkovej podstaty trestného činu**, nemožno vyvodiť trestnú zodpovednosť z dôvodu nepríčetnosti. Stav nepríčetnosti predpokladá v čase činu existujúcu duševnú poruchu, ktorá má za následok, že osoba naplňajúca znaky skutkovej podstaty trestného činu, nie je schopná buď rozpoznať protiprávnosť svojho činu, alebo ovládať svoje konanie. Neexistencia ktorejkoľvek z uvedených schopností (rozpoznávacej alebo ovládacej,

alebo aj oboch), ak je zapríčinená duševnou poruchou, má za následok existenciu stavu nepríčetnosti.

Zo záverov znaleckého posudku z odvetvia psychiatrie, ako aj z výsluchu znalca vyplýva, že obvinená XXXXX trpí duševnou poruchou (mentálnou zaostalosťou). Jej ovládacia, ako aj rozpoznávacía schopnosť boli podstatne znížené a to blízko hranici vymiznutia. Znalec však konštatoval, že ani jedna zo zložiek nebola úplne vymiznutá. Nakoľko zníženie schopnosti rozpoznať protiprávnosť svojho činu alebo ovládať svoje konanie zapríčinené duševnou poruchou (stav zmenšenej príčetnosti) nemá za následok nepríčetnosť páchatel'a, nebolo by možné rozhodnúť o zastavení trestného stíhania z dôvodu podľa § 215 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku.

Je potrebné uviesť, že obligatórne dôvody zastavenia trestného stíhania (ako jedného zo spôsobov meritórneho ukončenia prípravného konania) uvedené v ust. § 215 ods. 1 Trestného poriadku sú hierarchicky a logicky usporiadané. Dôvody, ktoré sú v hierarchii uvedené nižšie, možno uplatniť subsidiárne, teda až vtedy, keď neprichádza do úvahy uplatnenie dôvodov uvedených vyššie. Čím je totiž dôvod uvedený vyššie, tým je priaznivejší.

Vychádzajúc z uvedeného, ak by aj bolo ustálené, že obvinená nie je trestné zodpovedná, z dôvodu jej nepríčetnosti, zastaviť trestné stíhanie podľa § 215 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku by bolo možné až potom, keď sa zistí, že skutok, ktorý je obvinenej kladený za vinu, **sa skutočne stal, a že by inak zakladal znaky trestného činu**. Pokiaľ je však preukázané, že skutok, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie sa nestal, alebo sa síce stal, avšak nezakladá znaky žiadneho trestného činu a nie je dôvod na postúpenie veci, prichádza do úvahy zastavenie trestného stíhania z dôvodov uvedených v § 215 ods. 2 písm. a), resp. b) Trestného poriadku, ktoré sú pre obvineného priaznivejšie ako dôvod uvedený v § 215 ods. 2 písm. e) Trestného poriadku.

Z dôvodu hierarchie dôvodov zastavenia trestného stíhania som skúmala, či bolo v konaní preukázané, že sa stíhaný skutok stal (§ 215 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku). Obvinená je zo spáchania skutku usvedčovaná výpoveďami vypočutých svedkov, ako aj zabezpečenými listinnými dôkazmi, predovšetkým lekáorskými správami a znaleckým skúmaním z odvetvia pediatrie. Vyhodnotením týchto dôkazov možno dospieť k záveru, že obvinená ako matka nezabezpečila sústavnú a dôslednú starostlivosť o svoje maloleté dieťa XXXXX, v dôsledku čoho došlo u neho k priamemu ohrozeniu jeho života, k poškodeniu mozgu a k jeho mučivým útrapám.

Následne bolo potrebné skúmať a vyhodnotiť, či stíhaný skutok, je trestným činom.

Podľa § 8 Trestného zákona trestný čin je protiprávny čin, ktorého znaky sú uvedené v tomto zákone, ak tento zákon neustanovuje inak.

V prejednávanej trestnej veci bola obvinená stíhaná pre trestný čin podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a), b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona a § 139 ods. 1 písm. a), písm. c), d) Trestného zákona, podľa ktorého sa trestného činu ublíženia na zdraví dopustí ten, kto inému z nedbanlivosti

spôsobí ťažkú ujmu a čin spácha závažnejším spôsobom konania - porušením dôležitej povinnosti vyplývajúcej z páchatel'ovho zamestnania, postavenie, alebo funkcie alebo uloženej mu podľa zákona a čin spácha na chránenej osobe - dieťaťi, blízkej osobe a odkázanej osobe.

V zmysle definície trestného činu uvedenej v § 8 Trestného zákona je na naplnenie znakov trestného činu potrebné, aby boli splnené nasledujúce podmienky:

1. musí ísť o protiprávny čin,
2. znaky trestného činu sú uvedené v Trestnom zákone,
3. nejde o prípad, keď Trestný zákon napriek splneniu predchádzajúcich podmienok ustanovuje, že nejde o trestný čin.

Ad 1) Pod protiprávnosťou možno rozumieť konanie, ktoré je v rozpore s platnými a účinnými právnymi normami, alebo opomenutie konania, ktoré takéto právne normy stanovujú ako povinné. Protiprávnosť môže vyplývať zo samotného Trestného zákona, alebo z právnych noriem iných právnych odvetví ako trestné právo, a to napríklad v danom prípade z predpisov rodinného práva. Obvinenej je za vinu kladené, že v rozpore s ustanoveniami zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine, nevykonávala (opomenula konanie, na ktoré bola povinná) sústavnú a dôslednú starostlivosť o výchovu, zdravie a výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa a nezabezpečovala zákonnú vyživovaciu povinnosť rodičov k maloletému dieťaťu.

Ad 2) Znaky uvedené v tomto zákone (tzv. formálne znaky trestného činu) predstavujú znaky konkrétnej skutkovej podstaty trestného činu (pozostávajúce z objektu, objektívnej stránky, subjektu a subjektívnej stránky). Pre vyvodenie trestno-právnej zodpovednosti sa vyžaduje naplnenie všetkých zákonom predpokladaných znakov.

Objektom trestného činu sú spoločenské záujmy chránené Trestným zákonom. V predmetnej trestnej veci je to záujem spoločnosti na ochrane ľudského zdravia.

Pokiaľ ide o subjekt trestného činu, vo všeobecnosti je páchatel'om trestného činu fyzická alebo právnická osoba, ktorá spáchala trestný čin. Vo vzťahu ku právnej kvalifikácii v predmetnej trestnej veci, je subjekt všeobecný, čo obvinená XXXXX spĺňa.

Objektívnu stránkou skutkovej podstaty trestného činu sa trestný čin prejavuje navonok. Obligatónnymi znakmi objektívnej stránky sú konanie, následok a príčinný vzťah medzi konaním a následkom.

Trestný čin ublíženia na zdraví v zmysle § 157 Trestného zákona je nepravým omisívnym činom, v dôsledku čoho možno spáchať dotknutý trestný čin tak aktívnym konaním, ako aj opomenutím konania, resp. nekonaním. V posudzovanom prípade išlo o opomenutie konania, na ktoré bola obvinená, ako matka maloletého dieťaťa povinná - sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa a jeho vyživovanie.

Následkom trestného činu je porušenie, alebo ohrozenie záujmu chráneného Trestným zákonom, teda objektu trestného činu. V posudzovanom prípade spočíva

následok v spôsobení ťažkej ujmy na zdraví a to s prihliadnutím na ustanovenie § 123 ods. 3 písm. e), h) Trestného zákona, nakoľko došlo k poškodeniu mozgu, ktorý je nepochybne životne dôležitý orgán a zároveň mal. XXXXX v dôsledku zanedbania starostlivosti prežívala mučivé útrapy.

Naplnenie objektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu predpokladá tiež existenciu príčinnej súvislosti medzi konaním a následkom. Každé konanie, ktoré je príčinou následku potrebného na naplnenie skutkovej podstaty trestného činu, však nezakladá trestnú zodpovednosť. Na založenie trestnej zodpovednosti musí existovať **príčinná súvislosť medzi konaním a následkom pokrytá formou zavinenia** požadovanou konkrétnou skutkovou podstatou trestného činu.

S týmto úzko súvisí otázka naplnenia znakov subjektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu, z ktorej vychádza zavinenie. V trestnom práve platí zásada, že **bez zavinenia niet trestného činu**.

Podľa § 17 Trestného zákona pre trestnosť činu spáchaného fyzickou osobou treba úmyselné zavinenie, ak tento zákon výslovne neustanovuje, že stačí zavinenie z nedbanlivosti.

Ustanovenie § 17 Trestného zákona upravuje princíp zodpovednosti za zavinenie. **Zavinenie je predpokladom naplnenia každej skutkovej podstaty trestného činu zo strany fyzickej osoby**, a teda pri akomkoľvek trestnom čine spáchanom fyzickou osobou predstavuje **zavinenie obligatórny znak skutkovej podstaty trestného činu, pričom bez existencie zavinenia**, či už úmyselného, alebo nedbanlivostného **nemožno skutok fyzickej osoby posudzovať ako trestný čin**.

Zavinenie možno definovať ako "vnútorný psychický vzťah páchatel'a k porušeniu alebo ohrozeniu záujmu chránenému Trestným zákonom, vyvolanému spôsobom uvedeným v Trestnom zákone". Zavinenie pozostáva z vedomostnej a vôľovej zložky. Vedomostná zložka zavinenia je prítomná v tom prípade, ak si páchatel' uvedomuje, že konaním predpokladaným skutkovou podstatou trestného činu, môže ohroziť alebo porušiť záujem chránený skutkovou podstatou trestného činu. Vôľovú zložku zavinenia možno definovať ako vnútorný postoj potenciálneho páchatel'a k ohrozeniu alebo porušeniu zákonom chráneného záujmu v dôsledku svojho konania. Vôľová zložka môže mať podobu chcenia alebo uzrozenia. Od prítomnosti vedomostnej zložky, prítomnosti a obsahu vôľovej zložky je závislá existencia konkrétnej formy zavinenia.

Trestný zákon vo vzťahu k stíhanému trestnému činu zakotvenému v jeho ust. § 157 predpokladá zavinenie z nedbanlivosti.

Podľa § 16 Trestného zákona je trestný čin je spáchaný z nedbanlivosti, ak páchatel'

a) vedel, že môže spôsobom uvedeným v tomto zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom, ale bez primeraných dôvodov sa spoliehal, že také porušenie alebo ohrozenie nespôsobí, (tzv. "vedomá nedbanlivosť") alebo

b) nevedel, že svojím konaním môže také porušenie alebo ohrozenie spôsobiť, hoci o tom vzhľadom na okolnosti a na svoje osobné pomery vedieť mal

a mohol (tzv. "nevedomá nedbanlivosť")

V zmysle § 16 Trestného zákona, pri zavinení z nedbanlivosti chýba tzv. vôľová zložka, ktorou je vôľa páchatel'a spôsobiť ohrozenie alebo porušenie Trestným zákonom chráneného záujmu. Pri nedbanlivosti páchatel' ohrozenie alebo porušenie Trestným zákonom chráneného záujmu nechce a ani s ním nie je uzrozmeneý. V rámci foriem nedbanlivostného zavinenia, tak ako ich definuje § 16 Trestného zákona, vedomostná zložka zavinenia existuje u páchatel'a len pri vedomej nedbanlivosti.

Pri vedomej nedbanlivosti páchatel' vie, že môže spôsobiť následok predpokladaný skutkovou podstatou trestného činu. Nechce ho však spôsobiť a ani s jeho spôsobením nie je uzrozmeneý a naopak, spolieha sa, že ho nespôsobí, no bez toho, aby na takéto spoliehanie sa existovali primerané dôvody. Vedomá nedbanlivosť vždy vyžaduje, aby okolnosti, na ktoré sa páchatel' spoliehal, mali povahu reálnych okolností, ktoré podľa mienky subjektu boli prekážkou spôsobilou zabrániť ohrozeniu alebo porušeniu záujmu chráneného Trestným zákonom aj keď objektívne na to dostačujúce neboli. Podľa právnej teórie a praxe je páchatel' povinný zachovávať určitú mieru opatrnosti. Táto sa určuje na základe súhrnu objektívnych a subjektívnych kritérií. Pokiaľ potenciálny páchatel' dodrží takto určenú mieru opatrnosti a napriek tomu nastane následok predpokladaný skutkovou podstatou trestného činu, je nutné konštatovať, že sa na základe primeraných dôvodov spoliehal, že nespôsobí porušenie alebo ohrozenie Trestným zákonom chráneného záujmu. Skutok je potom páchatel'om nezavinený.

Pri nevedomej nedbanlivosti si **páchatel' nevedomoval**, že môže spôsobiť ohrozenie alebo porušenie záujmu chráneného Trestným zákonom, hoci to **vedieť mal a mohol**. Keďže nemal vedomosť o možnosti ohrozenia alebo porušenia záujmu chráneného Trestným zákonom (absencia vedomostnej zložky), nemohol byť uzrozmeneý s takýmto porušením a ani ho chcieť, ale ani sa spoliehať, že takéto porušenie nespôsobí.

Aj pri nevedomej nedbanlivosti sa na **základe objektívnych a subjektívnych kritérií** určuje, či páchatel' mal a mohol predvídať následok predpokladaný skutkovou podstatou trestného činu. Predpokladom naplnenia zavinenia z nevedomej nedbanlivosti je, aby po zohľadnení objektívnych a súčasne subjektívnych kritérií bol dôvodný záver, že páchatel' v dôsledku nezachovania potrebnej miery opatrnosti nevedel, že môže porušiť alebo ohroziť záujem chránený Trestným zákonom. **Povinnosť a možnosť predvídať porušenie alebo ohrozenie záujmu** chráneného Trestným zákonom teda **musia byť dané súčasne**, aby bolo možné páchatel'ovi klásť za vinu zavinenie z nevedomej nedbanlivosti. **Nedostatok jednej z týchto zložiek znamená, že čin je nezavinený.**

Vychádzajúc z vyššie uvedenej právnej teórie, som po vyhodnotení všetkých dôkazov, ktoré boli získané zákonným spôsobom, podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne, tak ako to predpokladá § 2 ods. 12 Trestného poriadku, dospela k záveru, že **zavinenie obvinenej vo vzťahu k stíhanému skutku absentuje.**

Vykonanými dôkazmi bolo preukázané, že obvinená, ako osoba mentálne retardovaná nedokázala rozpoznať potreby svojho dieťaťa, ktoré bolo navyiac, ako predčasne narodené, náročnejšie na poskytnutú starostlivosť. Nevedela rozpoznať ani závažnosť jeho stavu. Z dôvodu intelektového deficitu bola de facto nespôsobilá sa o svoje dieťa postarať a zabezpečovať mu riadnu starostlivosť. Možno konštatovať, že obvinená si neuvedomovala, že v dôsledku neposkytovania potrebnej starostlivosti o dieťa môže poškodiť jeho zdravie, a hoci to **vedieť ako matka mala** (objektívne kritérium), jej duševná porucha a nízky intelekt zodpovedajúci veku 10-12 rokov (subjektívne kritérium) mal za následok, že obvinená to **vedieť nemohla**.

Uvedené preukazujú predovšetkým podané znalecké posudky na obvinenú, ako aj lekárske správy z vyšetrení mal. XXXXX všeobecným lekárom pre deti a dorast (ktoré sú súčasťou znaleckého posudku z odvetvia pediatrie), z ktorých vyplýva že matka síce bola lekármi poučená o starostlivosti, balení a výžive dieťaťa, s poznámkou, že matka je veľmi simplexná a neuvedomuje si závažnosť stavu dieťaťa. V súlade so skutočnosťami zistenými z týchto dôkazných prostriedkov, to nepriamo potvrdzujú aj správa UPSVaR týkajúca sa šetrenia v rodine podľa ktorej matka nedokáže dieťaťu zabezpečiť starostlivosť a obhliadka miesta činu, z ktorých vyplýva, že matka s dieťaťom obývala jednoduché obydlie bez toho, aby mala pre dieťa zabezpečené základné a pre život nevyhnutné potreby (jedlo, plienky, šatstvo).

Vzhľadom na vyššie uvedené, v posudzovanom prípade je dostatočne odôvodnený záver, že pre absenciu zavinenia absentuje akákoľvek subjektívna stránka u menovanej (ktorá je obligatónym znakom skutkovej podstaty trestného činu) a teda mám za to, že po dôslednom posúdení všetkých okolností prípadu je potrebné vysloviť záver, že skutok nie je trestným činom. Zároveň, pre absenciu zavinenia, konanie obvinenej nemožno kvalifikovať ani ako priestupok .

Podľa § 215 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku prokurátor zastaví trestné stíhanie, ak je dostatočne odôvodnený záver, že tento skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

Vzhľadom k vyššie uvedenému bolo potrebné rozhodnúť tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia a toto rozhodnutie považujem za odôvodnené a v súlade so zákonom.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorú možno podať orgánu, ktorý rozhodnutie vydal, do troch pracovných dní od oznámenia uznesenia. Sťažnosť má odkladný účinok. (§ 185 a nasl. Tr. por.)

JUDr. Izabela Marcinová
prokurátorka